

ML Münster

STADTARCHIV MANNHEIM

Archivalien-Zugang 22 / 1980 Nr. 104

2022

De Standaard.
16. März 1918.

In het land der organisatie.

Een onzer lezers, de heer W. t. H. alhier, schrijft ons allereerst over zijn bezoek aan de Leipziger-Messe — het volgende:

's Morgens te 7 uur verliet ik Amsterdam om 's avonds te half twaalf het doel mijner reis: Leipzig te bereiken. In een D-zug snorde ik in vliegende vaart het vrijwel eentonige op Holland gelijkende landschap voorbij. Slechts op eenige hoofdstations als Osnabruck, Hannover, Stendal, stopte de lange trein om de overvolle waggons nog meer te bevolken. Met een goeden pas gewapend was ik de grens gemakkelijk gepasseerd. Beleeft doch streng werd ik aan een onderzoek onderworpen. Geen enkelen brief kon ik medenemen.

Mijn coupe was gevuld met verlofgangers van het Westfront met wie ik mij aangenaam onderhield. Het eenige wat mij er aan herinnerde dat ik in een „Land in oorlog” reisde was, dat bijna overal aangeplakt stond: Vorsicht in Gespräche, Spionengefahr! (Voorzichtig in het gesprek, Spionnagegevaar). Dat weerhiel den Gemüthlichen Deutscher niet met mij „über den Krieg” te spreken. Ge zoudt het den stoeren jongen man, met wien ik een gesprek aanknoopte, niet aangezien hebben, welke gevaren en heillooze uren hij in de loopgraven en in de vliegmaschine had meegemaakt. Uit ons onderhoud bleek het maar al te duidelijk. Zijn houding en gesprek dwong eerbied af.

Bijna te middernacht bereikte ik het doel mijner reis. Het messambt zou voor een onderdak zorgdragen, aangezien alle hotels reeds maanden van te voren al hun kamers verhuurd hadden. Ik was benieuwd, hoe het zou aflopen. Ik reisde alleen naar een mij onbekende stad, die overvuld zou zijn met vreemdelingen. De stad van ± 600.000 inwoners dus ongeveer zoo groot als Amsterdam moest circa 10.000 vreemdelingen voor een week herbergen. Niet minder dan 75.000 bezoekers, de meesten dag-reizigers werden door het officieel orgaan der Leipziger messe vermeld. Mijn vertrouwen werd niet beschaamd. Toen ik het grootste station van Europa, dat een overweldigenden indruk maakt te middernacht, binnenstroomde, las ik vlak voor mijn perron „Wohnanweisung messambt” met een richting aanwijzer. Zonder te vragen volgde ik de richting, vond een tweede biljet even verder, terwijl het derde aangaf waar ik moest zijn. Na de wachtkamer binnengetreden te zijn en mij geïmmitteerd te hebben werd mij een jonge man voorgesteld, die zich gedurende de messe, voor den nachtdienst vrijwillig had beschikbaar gesteld vreemdelingen naar hun woning te geleiden en gingen wij onzen weg. Gedurende onze wandeling vernam ik, dat zich voor deze Vaderlandische diensten leerlingen van verschillende hogere burgerscholen beschikbaar stelden zoowel voor dag- als nachtdienst. Een half uur later rustte ik uit van de vermoedende reis met respect voor de bemoeiingen van het messambt-comité.

Wie voor het eerst de Messe bezoekt, doet het

beste zich den eersten dag te oriënteren. In dezen oorlogstijd was het eisch zich bij de politie aan te melden. Na aan mijn verplichtingen voldaan te hebben verliet ik het lokaal met „brood-, vleesch-, kaas- en andere kaarten” voldoende recht gevende op het voedsel, benodigd voor den tijd van mijn verblijf. Dit alles loopt correct en vlot van stapel, bewondering af-dwingend voor het organisatorisch talent der Duitschers. Ik meende door mijn bezoek aan de Jaarbeurs te Utrecht een gemakkelijken overgang tot de Leipziger-messe te hebben, doch kwam alras tot de ontdekking, dat de overgang te groot was. De drukte van het verkeer in alle straten, de grootsche gebouwen het best te vergelijken bij onze warenhuizen als de Bijenkorf en andere, waarin honderden firma's hun waren uitstellen, maakt het noodig, zich alleen te bemoeien met het vak waarvoor men zich interesseert. De aanverwante vakken zijn zooveel mogelijk in dezelfde gebouwen ondergebracht, zoodat ik mij slechts tot enkele be-hoefde te bepalen van de vele, die zich in het centrum der stad, bijna alle straten vullen. Politie en messbeambten bejiveren zich u van dienst te zijn. Kort en zakelijk die inlichtingen te geven, die gij verlangt.

Na den ascheelen morgen te hebben rondgedoeld, duizelde het mij en deed het mij goed een ausflug te maken naar het Volkrenschlacht-denkmål, dat zich in een der voorsteden der stad bevindt. De breed aangelegde straten met hun architectonische schoone gebouwen zullen, wanneer de boomen ontgroend zijn een nog schooner aanblik geven dan ze in dit jaargetijde konden bieden. Het Volkrenschlacht-denkmål maakte een overweldigenden indruk op mij. Het grootsche, het forsche, het macht en kracht weergevende spreekt uit alles. De ruimte laat mij niet toe er een volledige beschrijving van te geven. Alleen kan ik tot een bezoek opwekken. Mijne bedoeling is meer weer te geven den algemeenen indruk, dien ik ontving van het cultuurvolk in oorlog.

In oorlog?

Hier in Leipzig bemerkt ge het aan niets anders dan aan het feit dat op de marktplat een veroverde Engelsche tank is opgesteld, die natuurlijk de belangstelling van Jan en Alleman wekt; aan de vrouwelijke beambten, die in bijna alle instellingen werkzaam zijn, op tram, in fabriek, op kantoor, om de plaatsen in te nemen van de mannen, die voor het Vaderland aan het front strijden. De vliegmaschine, die boven de stad zweeft en aanhoudend briefkaarten op duizenden reeters hoogte uitwerpt, maakt slechts een vreedzamen reclameachtigen indruk en doet zelfs geen oogenblik denken aan het gevaar, dat ditzelfde vliegtuig oplevert indien de inzettenden andere opdrachten te vervullen hebben.

Leipzig is een ideaalstad voor zakenmen-schen. En er worden zaken gedaan. Wat hier de markt biedt is wel het meest uitgebreide van allerlei artikelen. En de stad zelf moet er goed bij varen, want het behoeft niet gezegd, dat alle restaurants en cafe's overvuld zijn van hongere en dorstige messbezoekers. Dat ge er iets meer moet betalen dan in andere plaatsen en op andere tijden ligt voor de hand.

Onze Hollandseche rantsoneering mag ge-roemd worden bij de rantsoneering, die dit eingekeiste volk zich moet laten welgevallen. Toch hebben de „ersatzten” mij geen vermageringskuur doen ondergaan, al valt het voedsel dikwijls tegen. Het brood is er beter dan bij ons. Voor een glas wijn betaalde ik M. 1.75, voor miltagessen M. 6.— enz. Die niet een onderdak vond in een Privatwohnung betaalde vanaf M. 15.— voor een kamer in de groote hotels. Deze kamers worden echter gewoonlijk maanden vooruit in October reeds besproken door hen, die in Maart willen komen logeeren. Bulgaren en Turken, Zweden en Hollanders, Duitschers en Oostenrijkers vullen de straten en gebouwen. Wie gedacht zou hebben dat het messe-bezoek onder den oorlog zou lijden vergist zich. Integendeel geen messe werd zoo druk bezocht als deze, volgens de officieele gegevens.

Hier klopt de hartader van den handel. Het ruimere vreemdelingenverkeer maakt, dat alle publieke gemakkelijkheden overvuld zijn en het concert in het gewandhuis evenals de Bach-motette, die ik in de Thomaskirche bijwoonde, deed er alles behalve voor onder. Van den oorlog is er niets te merken.

Pastor George Faust, die ik 't genoeg had te ontmoeten, ontuchtterde dit alles door zijn mededeelingen hoe hij met zijn Gemeente in Rusland de vlucht had moeten nemen voor de wilde niets ontziende Kozakken. Alles achter te moeten laten en have en goed mede te moeten nemen op de vlucht, ellende en hongersnood te moeten verduren, gepaard gaande met angst voor lijtsbehoud geeft een schrille tegenstelling. Toen ik zijn geschrift over dezen verschrikken-tocht, dat ik meegeregen had in den trein op weg naar Berlin las, werd ik met deernis vervuld over het lot, dat deze Christen-gemeente had getroffen.

Hoe gaarne had ik hem toen nog eens een hartelijken handdruk gegeven, die meer betee-kend zou hebben dan die, welke bij het afscheid nemen aan hem alleen dienst deed als een be-tuiging voor de vriendelijkheid, die hij mij bewees gedurende mijn korte verblijf in zijn stad. Jammer dat ook dit geschrift mij door de douane werd ontnomen.

En zoo is de lezer er al achtergekomen, dat ik ook Berlin bezocht. Ja, hier in de hoofdstad des Rijks, daar merkt men alras iets meer van den verschrikkelijken oorlog, al is het ook niet door het gedonder der kanonnen. Tal van verminkten trekken uw aandacht. Voor hun leven zijn de ongelukkigigen geteekend. De een mist een arm, de ander een been, weer andere ziet men op krukken moeizaam, voortsukkelen om niet van nog erger en ongelukkiger te spreken. Want de ergste „Kriegsbeschädigten” ziet men niet. Hoe greep het mij aan, toen ik op het kantoor van een der grootste drukkerijen bij den Directeur werd aangediend door een jonge man in de kracht des levens, die met een kunstarm en -hand, mijn kaartje aanpakte, terwijl hij de andere arm nog behouden had doch de hand nog slechts twee knoestjes van vingers vertoonden.

Hier in Berlin, meer dan in Leipzig, overal waarschuwingen vooral aan militairen voor-zichtig in het gesprek te zijn er op wijzend, dat een ondoordachte uitlating slechts in het voor-deel van den vijand zou kunnen zijn en slechts nadeel voor eigen land zou kunnen worden.

Ik gevoelde mij gelukkig niemand in gevaar behoeven te brengen loslippig te worden. Ook te Berlin trekt het al dadelijk de aandacht, hoe groot het aantal vrouwen de plaats der mannen heeft ingenomen in alle bedrijf.

Als ge mocht denken, dat het grootstadsche leven u den indruk zou geven, dat het volk ernstiger gestemd zou zijn, vergist ge u. De theaters en andere plaatsen van publieke ver-maakelijheid zijn overvuld. De plaatsen voor de avondvoorstellingen zijn in 't algemeen reeds 's middags uitverkocht naar ik vernam, en wat ik in de Friedrichstrasse van het Berliner-leven zag, gaf mij de overtuiging, dat het uit-gaan er niet minder op was geworden. Integen-deel, de meeste arbeiders en arbeidsters ver-beugen zich in een inkomen waarvan ze vroeger misschien nooit gedroomd hebben. Er wordt veel geld verdiend vooral onder de arbeidende klasse en er wordt met dat verdiende geld niet spaarzaam gehandeld. Natuurlijk typeert het niet het gehele volk. In de amusementscentra bewegen zich slechts de uitwassen. Doch hier-tegen neemt de regeering ook reeds haar maat-regelen, door verplichte storting op spaarkas-sen boven een maximum loon vast te stellen.

Ik deed ook geheel andere ervaringen op. Er-vingen, die mij wel degelijk het bewijs lever-den hoe ernstig beter denkend en lijdend volk de sporen droeg van den vreedden krijg. Wat een opoffering, lijdzaamheid en geduldig dragen van het vreedde lot trof ik aan by menschen, die ik ontmoette. Wat een vertrouwen werd de leidsheider des volks geschonken, gepersonifi-eerd vooral in Hindenburg, naast den Keizer. Gaarne, nu het moet, lijdende, met opoffering van goed en bloed voor het vaderland. Vastbe-radenheid tot het einde, hun goed recht bepleit-tende. Hindenburg noemde ik. De ijzeren Hin-denburg, te Berlin geplaatst vlak voor de Sie-gesallee, moest ik zien. Het dertien meter hooge standbeeld, van hout vervaardigd, is iets fraap-pants. Om een idee te geven hoe groot het is, het volgende: De doorsnede bedraagt M. 3.14, groote van het hoofd M. 1.35, grootste omvang 9 Meter. Het gewicht van het hout bedraagt 20.000 K.G., terwijl 7000 K.G. ijzer alleen voor de inwendige constructie benodigd was. Zooals bekend, kan ieder die wil een offer brengen en een spijker slaan, voor den prijs van M. 100, M. 5 of M. 1. Om het gehele standbeeld te be-spijkeren, liggen 6000 K.G. gouden, zilveren en ijzeren spijkers gereed. Om het middel van het beeld te bereiken, moest ik drie trappen op-klimmen, die langs een breed er omheen ge-timmerde tribune voert, die geheel met bloe-men versierd is. De militair die na ontvangst van mijn bewijs van betaling de spijker in de hand nam en met enkele hamerslagen hem er in wou drijven, verzocht ik dit zelf te mogen doen. Toen ik met vaste hand Hindenburg „ver-nageld” had, kon ik niet palaten te zeggen, dat nu de Engelschen gerust konden komen. En als vreemdeling mijn hoofd lichtende voor den groo-ten krügsman, met een „eher den Groszen Hin-denburg”, ontving ik stram en met een verge-noegd gelaat het militair saluut als een bewijs van dank terug. Wat zou ik gaarne aanteeke-ningen gemaakt hebben, indien ik niet wiskun-dig zeker wist, dat alles mij toch aan de grens zou worden afgenomen. Tot zelfs mijn herinne-ringsalbum aan Berlin werd mij niet toegestaan mee te nemen. Alles wordt stipt, correct, beleeft doch streng behandeld. Men gevoelt hier onder een wet te leven, die opgevolgd moet worden.

Opvallend is de medelijdende houding die tegenover de Franschen wordt aangenomen. Het dappere, energieke volk, dat volgens hun voor Engeland doodbloed. Een begrijpelijke haat woedt er tegenover het Engelsche, dat het Duitsche volk wilde uithongeren, volgens hun zeggen. Het Duitsche volk is één groote familie. De saamhorigheid spreekt uit alles. Zulk een volk kan niet ondergaan, hoogstens lijden. Doch al trekken zich donkere wolken boven dit mach-tige volk samen; achter de wolken schijnt de zon. De overvolle kerken getuigen er van, dat de kern van het Duitsche volk nog vast houdt aan de oude traditie, voorgestaan door zijn Kei-zer. Het overstant de Friedrichstrassebezoek-ers. Persoonlijk heb ik gedurende mijn verblijf niets dan voorkomendheid ondervonden. En wie mocht denken, dat het vrije woord aan banden is gelegd, vergist zich ook. Ik heb er vrij mijn meening kunnen zeggen, die ik niet onder stoelen of banken gestoken heb. Dit is geen volk van Barbaren en Hunnen, Prof. H. met wien ik den Zondag doorbracht en 's morgens een Godsdienstoefening in den Dom, 's avonds in de Gedächtniskirche, bijwoonde, liet mij meer zien en meegevoelen, dan ik oppervlakkig zou hebben opgemerkt. Hij blijft mij een aa- ename herin-nering aan dit onvergetelijke bezoek.

Moge het Duitsche volk spoedig uit volle boreit kunnen aanheffen: Juicht de vreedzen is ver-schenen!

Nadat de Burgemeester van dit schrijven, revolutie wilde van vrouwen antwoorde delen zijn om ons revolutie, dan is dat vanzelf.

Er is ook hier du

— Niettegensta

Groentenvelling in 1 in het daaraan voora zet in 1917 f 27434 hogere omzet is ber leden van de Groent ring verplicht werden

Enschede. Hier worden pogingen aan Lonneker in haar ge gen. Eestdaags zal staande personen v een vergadering word

Huizen (N.-H.).

werd een commissie b heeren Van Amstel, B een volgende vergader gen over de voorwaar ning aan bewaarschale Gedep. Staten wansc fabriek, over 1917 bed t gasbedrijf gereserv gingen hiermede accoor jaren zich te willen b de Gemeentekas te de althans in normale tij brengt den gasdirecteur de wijze, waarop deze de zaken heeft beheerd den roemen eveneens d van den heer Roos.

De salarisregeling va het gasbedrijf wordt me risverhoging der ge handen van B. en W. doodgraver van f 85 op

De begrooting van de over 1918 wordt met f

De Gemeenteontvanger zijnen huize, Maandag er uur en 's Zaterdags van

De heer H. Mol word vervangend ambtenar Stand tegen een vergoed Gebr. Vos krijgen toes te bouwen nabij de haven

Leiden. De zitting van Donderdag werd geopend met een woord van eenh dachten aan wijlen den korten tijd lid van den

Tot lid der commissie vo gen werd in de vacature v Pot gekozen Mr. P. E. Br benoemingen kwamen ach ten der agenda aan de or

avondvergadering noodza meer het voorstel tot duurtetoeslag aan verschil ambtenaren, beambten en zal worden. Besloten werd

vette-varkensmarkt, tijdelijk te staken. Voorts werd aangenomen het voorstel tot beschikbaar stelling van gelden ten behoeve van de tijdelijke inrichting van het cholera-hospitaal voor de verpleging van lijders aan nekkramp. Eveneens een voorstel tot wijziging van het Raads besluit van Juli 1917 inzake het aanvaarden van een voorschot ten behoeve van den bouw van 118 woningen aan den Zijlsingel. Aan de N. V. A. W. Segger's Uitgevers-Maatschappij werd vergunning verleend tot het plaatsen van eenige kiosken, voor den verkoop van journa len, postzegels en briefkaarten, enz., terwijl gumbaz werd beslist op het verzoek van de N. Z. Hall Tramweg-Maatschappij om de twee rittenkaarten à 10 cts. op de stadswaam tijde lijk af te schaffen. De heer Hoogeboom kreeg echter bij amendement gedaan, dat de bestaan de prijs voor vroegritten vóór acht uur in den ochtend gehandhaafd zouden worden.

Zwijndrecht. Alle aanvoerders van producten aan de Groenten- en Exportveiling te dezer plaats, zijn thans benoemd tot lid van het Zwijndrechtsche Veilingcomité.

BRIEVEN VAN BIJLTJE.

Amica!

Mij wordt gevraagd, of we in Amsterdam nu over niets anders praten dan over de levensmid delenvoorziening, en ik wil op die vraag gaarne antwoorden. Natuurlijk is dat de hoofdschotel, dat spreekt vanzelf. Als je b.v. nu bij onze huis moeders komt, hoor je meestal dadelijk een klacht over de nieuwe boekjes, die nu dan ook al heel erbarmelijk in elkaar zijn geknoeid. Je moet weten, dat ze bij de nieuwe boekjes twee fons op ééne bladzijde hebben gedrukt, zoodat de gebruikers genoodzaakt zijn iedere bladzijde in tweeën te vouwen en dan door te scheuren. Dat is nu toch menschenplagerij zonder eenig

er geen beter maar één vo in de Kamer. lerbeste wat wonderlijk e nog langer kun je niet en 't is om Je, 't is ven en er s beelden te h je begrijpt, dig heel dru orde.

Doch we hebben 't niet allee tiek, we spreken ook nof Kunst, om je de waarheid ik goed, dan komen daar e gen 'te kijk. Onder ons eerwaardige menschen L derlingst gezelschap ve natuurlijk niet in letter een feit dat er ook onder tredende menschen zijn, die

nen te begeeren om onder ons publiek de schoonheden uit werken van allesbehalve Chris telijke schrijvers eens duidelijk te doen uitkomen. Je hoort zoo nu en dan in onzen kring bewonde rend de namen van Couperus, Gorter, Roland Holst en anderen noemen als voorbeelden van menschen, die ons nu eens de ware schoonheid, de edelste kunst te genieten geven.

Nu begin ik te zeggen, dat ik op dit gebied geen andere plaats inneem dan die van een leek; maar de heeren en dames die voor die schoonheden zooveel gevoelen, spreken en schrijven er over, zoodat ik 't ook hoor en lees; en ze doen dit waarschijnlijk om menschen als ik en een ander ook van dat schoone te doen genieten. Zoo hoor ik dan wel dikwijls gesprekken over dit onderwerp en doe er zelf ook wel eens in alle eenvoudigheid aan mee.

Nu wil het me zoo voorkomen, dat kunst een heilige gave Gods is, die geschonken wordt aan menschen, natuurlijk om God te verheerlijken. Het werk moet den Meester leven. Alles wat adem heeft love den Heere. En als wij, Chris teneu, nu meenen hier of daar een kunstwerk te ontdekken, zal toch, dunkt me, de eerste vraag zijn, of zulk een werk aan dezen eisch

„Dat je je best wel deelt, maar dat je niet leeren kon — en dat 't dwaasheid zou zijn om je naar 't gymnasium te sturen”.

Frits keek of hij 't in Keulen hoorde onweten.

„En wat nou, Moeder?”

Hij leek heelemaal niet bedroefd.

„Ik geloof, dat het beter is, dat je niet naar 't gymnasium gaat — maar nog een jaar bij Mijnheer Van Waart blijft — en dan — ja — dat moeten we dan eens zien.”

„Oo — fijn! — juichte Frits. Dat heele

Slagersbond worden gehouden, om een houding te bepalen. De heer E. Weima is be noemd tot lid van het hoofdbestuur van den Nederl. Slagersbond. 15 Maart worden de vee houders ter vergadering te Leeuwarden saam geroepen, waar besproken zal worden, welke

Ab was bijna een half uur over zijn tijd, maar Moeder merkte het niet, voor hij belde. Hij kwam binnen zonder eenige veront schuldiging te maken.

„Ab” zei Moeder, „als je niet op je tijd thuis kunt komen, ga je 's avonds niet meer uit.”

Hij gaf geen antwoord. Dat deed hij bijna nooit. Frits had altijd dadelijk een grooten moord — had er ook dadelijk spijt van. Ab zweeg en ging toch zijn eigen gang.

Theo v. d. Beek.

2

s-Gravenhage, 13. April 1918.

2e ANTONIE HEINSIUSSTRAAT 62.

TELEFOON

BANK-CONTO:
ROTTERDAMSCHER BANKVEREENIGING.

Journal No. 2113

(Bij antwoord op dit schrijven bovenstaand
nummer s.v.p. te vermelden.)

Herrn Dr. F r . W i c h e r t

Auswaertiges Amt

B e r l i n

Sehr verehrter Herr Doktor Wichert,

in "De Standaard" vom 16. Maerz 1918 hat ten Have
einen Artikel ueber seinen Besuch der Leipziger Messe geschrieben und
mich gebeten, Ihnen denselben zur Kenntniss zu uebermitteln.

Wenn es Ihre Zeit erlaubt, bitte ich denselben durch-
zulesen und ihn alsdann an mich zurueckzusenden. Wenn ten Have so weiter
macht, ist er bald reif fuer die englische schwarze Liste. Er scheint ue-
berhaupt mit Gewalt daraufhin zu arbeiten. So hat er in selten geschickter
Weise ein Telegramm geschickt an "The National Labour Press, London" :
Wish copyright Truth and the war" und natuerlich keine Antwort bekommen.
Als er mir den Vorschlag machte, traute ich zuerst meinen Ohren nicht,
rieb mir dann aber im Geiste die Haende und grinste innerlich. Dass mein
Freund und Namensvetter van der Beek schon auf der Liste steht, wissen
Sie wohl? Jetzt haengt er wieder Entente-Sachen aus, wohl um sich lieb
Kind zu machen.

Unser fataler⁴⁾ General Snijders hat durch ein einge-
sandtes Stueck im "Nieuwe Courant" einen Sturm der Entruestung hervorge-
rufen, von anderer Seite auch wieder grossen Beifall gefunden. Er richtet

⁴⁾ Drinkfont, sollte seinen Vertaler, Kummerbar bleiben.

sich gegen die Ueberschwemmung des Landes mit Entente-Internierten und bemerkt u.a., dass wohl bald in Holland manches Reis dem Stamme Albion entspriessen werde. Nicht ganz mit Unrecht wird ihm darauf geantwortet, dass auch deutsche Internierte hier sind und auch deren Faehigkeiten nicht zu unterschaeetzen sind. Dies war fuer mich eine Genugtuung.

Zwei Praesentexemplare der Luxusausgabe der "Frauenlob" mit einer Widmung des Herausgebers erhalten Sie mit gleicher Post. Eines davon bittet den Have Herrn von Kuehlmann uebermitteln zu wollen.

Im uebrigen geht der Betrieb des Buecherdienstes seinen Gang. Welterschuetternde Neuerscheinungen sind nicht herausgekommen. Von interessanten Buechern werde ich mir erlauben Ihnen in Zukunft stets ein Exemplar zuzusenden. Ich persoenlich habe wegen eines Buches "Nordens Skjæbne" einen peinlichen Zwischenfall mit Herrn von Maltzan gehabt, in Folge dessen mein Troenchen auf einen Moment etwas ins Wackeln geriet, dann aber mit dem Pflaster einer Gehaltserhoehung wieder gekittet wurde und nun von mir aus dem Zahn der Zeit und meiner hohen Chefs noch jahrhundertelang trotzen moege.

Die Eroeffnung der Firma Mensing, Buch- und Kunsthandlung im Haag ist nun endlich nach vielen Faehnissen auch erfolgt. Der Laden ist pikfein eingerichtet und zieht er keurig uit.

Ausser den kleinen opstootjes mit vielen ehemaligen Fenerscheiben, hunger, hunger, und Husarenpatrouillen geschieht hier im Haag nichts von Belang. Drei Auffuehrungen von Mitgliedern der Reinhardt-Truppe mit Hermine Koerner und Ferdinand Bonn (Medea, Die Frau am Fenster und Glaebiger) haben allenthalben eine sehr dankbare Aufnahme gefunden.

Professor Brinckmann hat mit der uebrigen Hilfsstelle ein

Palaestchen im Park Zorgvliet bezogen: feinfein mit einer pompoesen Dienst-
wohnung.

Hiermit bin ich uitgeput und begruesse Sie in stets dankbarer
Verehrung

Ihr sehr ergebener

Thos van der Beek.

3.2.4
W